

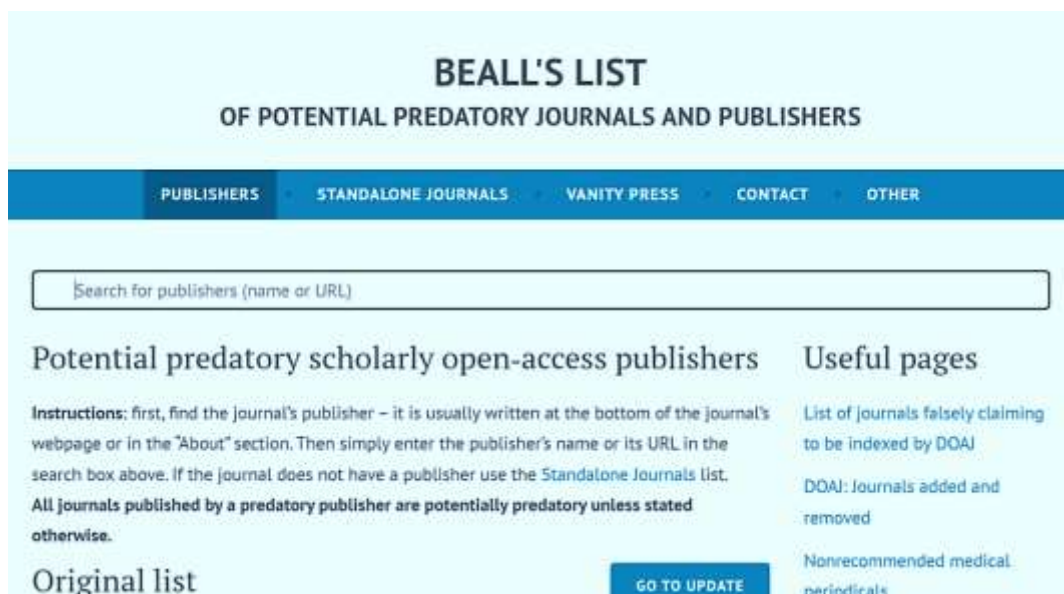
វិធីសាស្ត្របីយ៉ាងដើម្បីកំណត់សម្គាល់ទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវ ឬរោងពុម្ពបោះពុម្ព Three Essential Strategies to Identify Predatory Journals or Publishers

Sereyrath Em

National University of Cheasim Kamchaymear, Cambodia

ការបោះពុម្ពអត្ថបទស្រាវជ្រាវ សៀវភៅ ឬឯកសារផ្សេងៗ នៅទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវ ឬរោងពុម្ពបោះពុម្ព នាំឱ្យយើងខូចក្រេឌីត (Damage Credits) និងមិនមាននរណា ឬស្ថាប័នណាមួយ ទទួលស្គាល់ឡើយ។ ដូច្នេះ មុននឹងបោះពុម្ពផ្សាយ យើងត្រូវមានការប្រុងប្រយ័ត្ន និងត្រូវចេះវិធីសាស្ត្រ ត្រួតពិនិត្យសំខាន់ៗ ដូចខាងក្រោម ៖

វិធីទី១ ៖ យើងត្រូវចូលពិនិត្យនៅក្នុង Beall's List (<https://beallslist.net/>) ។ Beall's List មានទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវ ឬរោងពុម្ពបោះពុម្ពភាគច្រើន ប៉ុន្តែទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវ ឬរោងពុម្ពបោះពុម្ព បញ្ជាក់ថ្មីៗ (ទើបចេញបោះ) អាចមិនទាន់មាននៅឡើយទេ។ ដូច្នេះ យើងត្រូវប្រើវិធីផ្សេងទៀត ដើម្បីពិនិត្យមើល។

រូបភាពទី១ ៖ Beall's List

វិធីទី២ ៖ យើងអាចឆែកមើលទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវ ឬរោងពុម្ពបោះពុម្ព តាមរយៈការសួរ ChatGPT (<https://chatgpt.com/>) ។ យើងគ្រាន់តែវាយពាក្យជាសំណួរថា Is this a Predatory Journal ? (សូមមើលរូប) ហើយកូដីដំណាច់របស់ទស្សនាវដ្តី ឬរោងពុម្ព (Homepage) ដាក់ចូល រួចសួរទៅ ChatGPT វានឹងឆ្លើយប្រាប់យើង និងវាយតម្លៃទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវ ឬរោងពុម្ពនោះហើយ។

ទោះជា ChatGPT អាចជួយបានច្រើន ប៉ុន្តែ ChatGPT ពេលខ្លះក៏វង្វេងដែរ និងឆ្លើយតបមិនសូវបានល្អដែរ ព្រោះទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវ ឬរោងពុម្ពមួយចំនួនចេះបោកសាហាវណាស់ គឺបោកកម្រិតធ្ងន់។

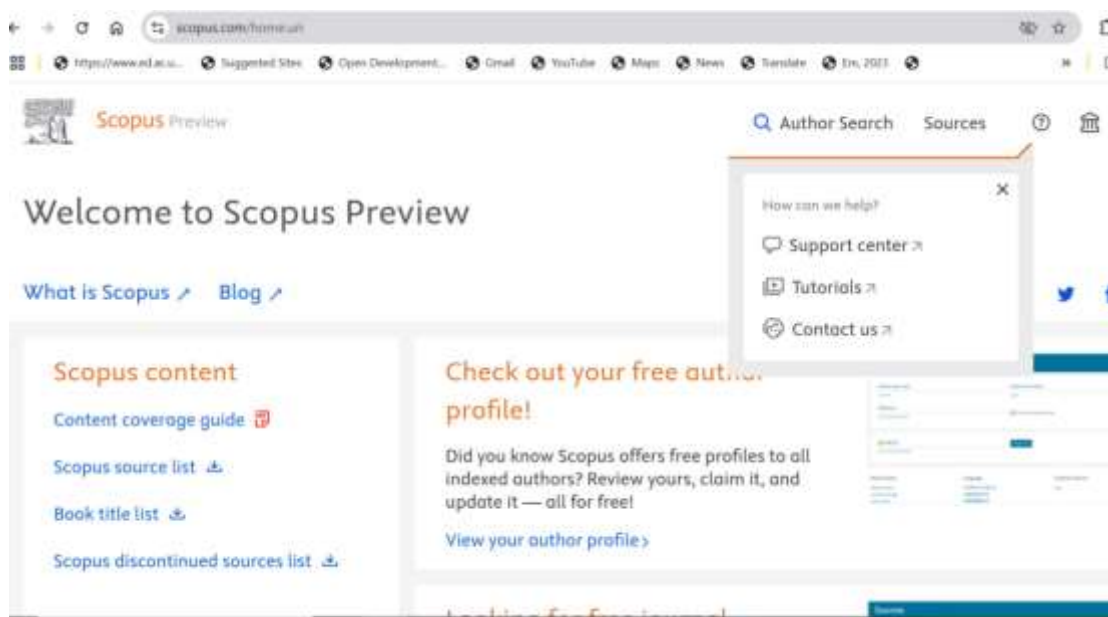

រូបភាពទី២ ៖ ChatGPT

វិធីទី៣ ៖ ទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវ ឬរោងពុម្ពបោកបញ្ឆោតកម្រិតធ្ងន់។ ទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវ ឬរោងពុម្ពប្រភេទនេះ មានជំនាញខាងបោកតែម្តង ហើយយើងពិបាកមើលដឹងណាស់។ ឃើញមានច្រើនដែរ ទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវ ឬរោងពុម្ពប្រភេទនេះ បោកជាប្រព័ន្ធតែម្តង។ ចំណុចនេះ មានន័យថា ពេលខ្លះគេមានទាំងវគ្គបណ្តុះអំពីរបៀបសរសេរយកទៅបោះពុម្ព និងធានាថា ជួយបោះផ្សាយនៅ Scopus ជាដើម។ ទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវ ឬរោងពុម្ពរបស់ក្រុមបោកប្រភេទនេះ ជួលកាលក៏ធ្លាប់ទទួលបានការទទួលស្គាល់នៅ Scopus មែន ប៉ុន្តែក្រោយមក Scopus ក៏បានផ្តាច់ Index ចោលទៅវិញដោយសារហេតុផលមិនប្រក្រតីច្រើនកើតឡើងក្រោយពេលបាន Index ដូចជាបោះពុម្ពច្រើនអត្ថបទខុសពីគោលការណ៍ដែលស្នើសុំទៅ Scopus ដំបូងជាដើម។ ឧទាហរណ៍ ៖ ដើមឡើយ ទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវ ឬរោងពុម្ពប្រភេទនេះ ធ្លាប់បោះពុម្ពមួយឆ្នាំតែពីរដងទេ (២លេខ) ហើយត្រឹមប្រហែល ១០ ទៅ ១២ អត្ថបទប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែក្រោយពេលបានការទទួលស្គាល់ដោយ Scopus (Indexed by Scopus) ហើយ ទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវ ឬរោងពុម្ពប្រភេទនេះ បង្កើនការបោះពុម្ពមួយឆ្នាំឡើងដល់បួនឬប្រាំមួយដង (៤ ឬ ៦ លេខ) ហើយម្តងៗ បោះផ្សាយច្រើនសន្លឹករហូតដល់ ៥០ ទៅ ៦០ អត្ថបទក៏មានដោយយកថ្លៃបោះពុម្ពខ្ពស់ (APC)។ ជួនកាល Scopus បានរកឃើញថា ទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវ ឬរោងពុម្ពប្រភេទនេះ មានក្រុម Editorial Board ក្លែងក្លាយ ដូចជា យកឈ្មោះគេដាក់ដោយម្ចាស់ខ្លួនគេមិនដឹង ឬក្លែងបន្លំឈ្មោះដើម្បីឱ្យមើលទៅចម្រុះជាតិសាសន៍ជាដើម។ ជាលទ្ធផល Scopus ផ្តាច់ Index ចោលដូចគ្នា។ ប៉ុន្តែ ក្រុមនេះ នៅតែបន្តអួតថា ខ្លួនជាទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវ ឬរោងពុម្ពដែលទទួលស្គាល់ដោយ Scopus ដដែល ហើយថែមទាំងធានាថានឹងបាន Index នៅ Scopus ទៀតផងសម្រាប់ Authors ដែលបោះពុម្ពជាមួយខ្លួន។ មួយប្រភេទទៀត គឺក្រុមទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវ ឬរោងពុម្ព

លួចចម្លងដំណាច់ពី Scimago (<https://www.scimagojr.com/>) ដែលជាដំណាច់សម្រាប់ពិនិត្យមើលទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវ ឬរោងពុម្ព ដែលទទួលស្គាល់ដោយ Scopus ទៅដាក់លើគេហទំព័រ (Homepage) របស់ខ្លួន រួចបង្កើតទស្សនាវដ្តី ឬរោងពុម្ព ដែលមានឈ្មោះដូចគ្នានឹងទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវ ឬរោងពុម្ព ល្បីៗ ឬមាននៅ Scopus អញ្ចឹង (នេះជាវិធី Clone)។

ដើម្បីសម្គាល់ ទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវ ឬរោងពុម្ព បែបនេះបាន យើងត្រូវចូលគេហទំព័ររបស់ Scopus (<https://www.scopus.com/home.uri>) ហើយឆាតសួរផ្ទាល់តែម្តង (សូមមើលរូប)។ នៅពេលដែលយើងឆាតសួរ សូមកុំភ័យ គេហទំព័រ (Homepage) របស់ទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវ ឬរោងពុម្ព ឱ្យខាង Scopus ជួយពិនិត្យ។ បន្ទាប់មក ភ្នាក់ងារជំនាញរបស់ Scopus នឹងប្រាប់យើងក្លាមថាវាជាទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវ ឬរោងពុម្ពដែលទទួលស្គាល់ដោយ Scopus ពិត ឬក្លែងក្លាយ។

រូបភាពទី៣ ៖ Scopus Website

សេចក្តីសន្និដ្ឋានសង្ខេប៖ ដើម្បីបង្ការការបោះពុម្ពអត្ថបទនៅទស្សនាវដ្តីស្រាវជ្រាវ ឬរោងពុម្ព បោកបញ្ឆោត ដែលអាចប៉ះពាល់ដល់កេរ្តិ៍ឈ្មោះ និងអាជីពការងារ ឬការស្រាវជ្រាវរបស់យើង គឺយើងត្រូវអនុវត្តវិធីសាស្ត្រត្រួតពិនិត្យយ៉ាងប្រុងប្រយ័ត្ន។ វិធីសាស្ត្រសំខាន់ៗរួមមាន៖ (១) ពិនិត្យតាម Beall's List ដែលជាបញ្ជីទស្សនាវដ្តី និងរោងពុម្ពបោកបញ្ឆោត (២) សួរព័ត៌មានពី ChatGPT ដើម្បីវាយតម្លៃ និង (៣) ត្រួតពិនិត្យផ្ទាល់តាមគេហទំព័រ Scopus ដោយសួរជាមួយភ្នាក់ងារជំនាញ។ វិធីសាស្ត្រទាំងនេះអាចជួយឱ្យយើងសម្គាល់ និងជៀសវាងការបោះពុម្ពផ្សេងៗ ដែលអាចបង្កការប៉ះពាល់ដល់កេរ្តិ៍ឈ្មោះ និងអាជីពការងារ ឬការស្រាវជ្រាវរបស់យើង។

ដោយបណ្ឌិត អ៊ឹម សិរីរដ្ឋ (Sereyrath Em, PhD) (July 10, 2025)